

# FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

## ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA  
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA  
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.  
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

## ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

## România să-și spună cuvântul!

- Ententa voiește să ademenească România, oferindu-i Cernăuțul.
- România mobilizează un corp de armată pentru paza la granița rusă.
- Tratatul între România și Suedia asupra politicii lor față de Rusia. —

Berna, 27 Iunie. — »Daily Mail« ală din Petersburg: E evident că Rusia nu are nevoie de Cernăuți. Ar trebui numai ca România să se alăture de Ententa, ca Cernăuțul să-i aparțină. În direcția aceasta s'a pornit în ultimele zile o mare mișcare în București. În tot cazul ar fi un pas de mare însemnătate, dacă Ententa ar interveni cu un cuvânt energic la România, și i-ar spune:

— Acuma e rindul tău! Acum ori nici odată! Dă-ți pe față intențiunile.

Berlin, 27 Iunie. — Ziarele berlineze află din București: Alaltăieri s'a ținut un Consiliu de Coroană sub președinția regelui Ferdinand, care a durat mai multe ore. În cercurile politice se dă mare importanță acestui Consiliu de Co-

roană. Se afirmă că s'a decis mobilizarea corpului 4 de armată. Aceasta măsură militară se pune în legătură cu apărarea graniței ruso-române.

Stockholm, 27 Iunie. — Ziarul rusesc Sovremennoje Slovo din Petersburg aduce importanța știrea din Stockholm, că guvernul român a decis să trimeată o misiune diplomatică specială la Stockholm. Conducătorul acestei misiuni este un funcționar superior dela ministerul de externe din București. Scopul acestei misiuni este un schimb de vederi între guvernul suedez și român în chestiunile de politică externă. Prilej la aceste tratative este schimbarea situației politice față de Rusia. În cercurile din Stockholm se dă cea mai mare importanță acestor tratative. — Trebuie de accentuat că o confirmare a acestei știri nu s'a făcut încă din nici o parte.

## Războiul între Statele Unite și Mexic — inevitabil

Rotterdam, 27 Iunie. — Telegrama din Washington anunță: Guvernul mexican a reușit să încheie un acord cu republicele latine contra Statelor-Unite, așa că războiul nu se poate evita, de oarece interesele republicilor latine apar acum ca unitare. Guvernul din Peru s'a oferit să mijlocească pentru aplanarea conflictului.

Generalul mexican Villa care era dușmanul de moarte a președintelui republicii Mexic, Carranza — s'a împăcat cu acesta.

Colonia Statelor-Unite a părăsit Capitala și țara mexicană.

Reprezentanții Ententei din Mexic au intervenit la Carranza, ca să nu rupă relațiile diplomatice cu Statele Unite.

## Ententa vede că rușii nu pot ajunge iar la Lemberg

Berna, 27 Iunie. — Corespondentul din Petersburg al ziarului »Temps« anunță: În preajma Lembergului dușmanul se apără încă cu mare îndârjire. Austro-germanii au concentrat elita trupelor pe frontul Brzezani-Lemberg, Brodi-Lemberg și Ravaruska-Lemberg, ca să apere cu ori-ce preț împrejurimile Capitalei Galiciei. De aceea importanța operațiunilor militare în regiunea Kovel, Sorni, Kolk, Sokul crește zi de zi. Aici trupele germane își mențin pozițiile cu mare energie și au întreprins asalturi puternice

în contra trupelor generalului rus Brusilov, spre a împedea trecerea lor peste riul Styr.

»Westminster Gazette« scrie: Este lucru sigur că atât timp cât liniile germane se mențin la nord, înaintarea rușilor e paralizată. Ar fi chiar un plan riscat nebun ca rușii să urmărească acum ocuparea Lembergului, înainte de ași fi consolidat pozițiile lor dela nord. Azi încă nu se poate prevedea care vor fi evenimintele strategice în viitorul apropiat.

## Verdun trăește ultimele-i ore de rezistență

Kopenhaga, 27 Iunie. — Ziarul »Politiken« anunță din Paris: Nici presa franceză nici autoritățile militare, nu mai fac nici un secret de gravitatea situației dela Verdun, care s'a produs în urma evenimentelor recente, prin ocuparea localităților Fleury Chapitre și a pădurii Femin de către germani, cari dau posibilitatea aces-

tora, ca să atace fortul Souvill din toate părțile, fort care e punctul de legătură între Verdun și Vaux. Locot-colonelul Roussel scrie despre situație, că e foarte gravă, iar Gustave Herve declară, că după ultima săritură de tigris a germanilor, Verdunul e mai periclitat ca ori când.

## DIN ROMÂNIA

### Delavrancea acuză pe ministrul României dela Berlin

La întrunirea ce a ținut-o clubul conservator din București, d. Barbu Delavrancea, în discursul ce l'a ținut contra puterilor centrale, a acuzat pe ministrul României la Berlin, pe d. Beldiman, că a colaborat la broșurile românești ce s'au tipărit în Germania și cari s'au răspândit apoi în România în scop de propagandă pentru cauza puterilor centrale.

### Opera de ajutorare a Reginei României

Regina Maria a României a fost puțin suferindă săptămâna trecută, și a plecat cu regele la Sinaia. Acolo a stat până Duminecă dimineață, când s'a reîntors la București. Seară a plecat cu principesele Elisabeta și Mărioara la Tîrgu Jiu și de acolo la Turnu Severin pentru a continua distribuirea ajutoarelor regale. Regina României va vizita rind pe rind diferitele orașe din Oltenia pentru a da sprijinul bănesc familiilor sărace.

### O polemică între presa guvernamentală și presa războinică

Clim în »Viitorul« ziarului guvernului român: »Epoca« d-lui Filipescu e nedumerită. Ea întreabă cu mirare, cum se potrivește spusele noastre că »Federația Unionistă« n'are nici un răsunet în țară cu invinuirea ce-i aducem că întretine agitațiuni primejdioase. Când o organizațiune nu are nici un ecou, cum poate fi ea primejdioasă? întreabă ziarul conservator.

Mirarea »Epocei« e prefăcută sau, ceea ce e mai probabil, e... naivă. O înjghebare politică poate fi slabă și fără rădăcini în țară, și totuși poate deveni primejdioasă prin caracterul acțiunii sale. Inșăși slăbiciunea ei o determină la violențe vătămătoare.

În ceasul acesta istoric agitațiunile violente și pătimașe sunt un izvor de discordie cari slăbesc energia unui neam.

În toate țările din Europa, luptele interne dintre partide au fost înlăturate. Nu numai în țările beligerante, ci și în cele neutre. Auzit-a »Epoca« de campanii de opoziție în Olanda, Elveția sau țările scandinave? Auzit-a ea de asemenea campanii în Spania? Nu. În aceste țări, ca și în cele beligerante, concordia națională predomină, fiindcă vremea și împrejurările nu sînt pentru dezbinări lăuntrice.

Conștient de necesitatea congestiunii naționale, guvernul român a amânat înfăptuirea unor reforme constituționale absolut imperioase, — fiindcă n'a voit ca, prin discuția acestor reforme, să provoace polemici dăunătoare unității naționale.

Opoziția noastră nu s'a inspirat însă de la

acest exemplu patriotic. Dar ea a exploatat atitudinea guvernului pentru a pune la cale mișcări nesănătoase. A înjghebat organizațiuni cari sub masca ideilor și sentimentelor naționale, au făcut cea mai desgustătoare politică internă.

Idealul urmărit de aceste organizațiuni n'a fost în afară, ci înăuntru. Cucerirea visată nu era decât guvernul și nimic altceva.

Iar pentru a ajunge aici, opoziția, a recurs la toate armele învechite ale politicianismului de rind. A calomniat, a atacat oamenii, a atacat chiar instituțiunile primordiale ale Statului.

Și pentru ca aceste atacuri să se bucure de mai mult credit în opinia publică, partidele din opoziție n'au apărut pe față în arenă, ci s'au travestit. Lupta nu s'a dat de către partidele conservatoare, ci de către »Acțiunea Națională» și Federația Unionistă.

Cea mai grosolană încercare de mistificare.

Dar tocmai pentru acest cuvânt avem dreptate să spunem că atât Federația cât și Acțiunea Națională n'au nici un răsunet în opinia publică, fiindcă opinia publică știe că în dosul acestor înjghebări stau două partide politice aliate după guvern. Massele mari înțeleg că nu în vremuri ca acestea se poate face politică internă.

### 25 de ani dela moartea lui Mihail Kogălniceanu

În cursul acestei luni se va sărbători în România și a 25-a aniversare a morții lui Mihail Kogălniceanu, întâmplată la 20 Iunie 1891 st. vechiu, la Paris.

De numele lui Kogălniceanu este legată improprietărea țărănilor și de aceea, alături de numele lui Vodă Cuza, el este săpat adânc în sufletul celor care, dela Dorohoi la Severin, au o bucată de pământ a lor, izvor dator de viață și imagine concretă a Măriei românești celei mari.

Un luptător pentru cultură, un luptător pentru libertate și națiune, un luptător pentru drepturile celor asupriți, așa se înfățișează Kogălniceanu istoricului care, cu sufletul pios se apropie spre cercetarea operei lui. Sub domnia, destul de lungă pentru acele vremuri, a lui Mihail Sturdza Kogălniceanu a reprezentat curentul naționalist în cultură. Apără drepturile limbii românești și desvăluie adevărurile istorice fundamentale pe care prezențiunile românești la o viață independentă se putea întemeia.

Serie la »Alianța Românească» a lui Asachi, și apoi întemeiază el însuși revista »Dacia Literară» și mai târziu, »Propășirea», care nu au avut puțină însemnătate pentru crearea unei literaturi românești.

Pentru națiunea românească și drepturile sale Kogălniceanu luptă în prajma, în timpul și după revoluția dela 1848. Dela el a rămas redactarea »Dorințelor Partidei Naționale din Moldova» care s'au transformat într-un adevărat program de luptă politică.

Tot astfel luptă el pentru unire. Ziarul său: »Steaua Dunării» a dus lupta cea mai frumoasă și mai rodnică pentru alegerea ca domnitor a lui Alexandru Ioan Cuza.

Iar după ce această unire a fost realizată Kogălniceanu luptă pentru instaurarea unui guvern trainic pentru ca să poată duce la bun sfârșit toate acele mari înfăptuiri din timpul domniei întâiului suveran al României.

Această luptă istorică da figurii lui Kogălniceanu atâta relief, în cât ea domină o întreagă epocă.

Sărbătorirea de acum va fi un prilej de manifestare a unei reînnoștințe naționale care e pe cât de puternică pe atât de vastă.

# MERSUL RĂZBOIULUI

## Soldatii ruși au ordin să omoare prizonierii germani.

— În Volinia, ofensiva germană progresează. — Cea mai teribilă măsurare de puteri pe frontul rusec. — În Italia ne-am micșorat frontul de luptă. — Francezii își dau seamă de grelele pierderi dela Thiaumont și Fleury. — Frământările politice din Grecia. —

De pe frontul rusec au sosit pe ziua de 26 Iunie, următoarele știri:

În Bucovina nu s'au produs evenimente deosebite. Pe înălțimele la nord de Kutu au fost respinse atacuri rusești cu grele pierderi pentru dușman. Pe restul frontului, în Galiția, ziua a decurs mai liniștită. În Volinia acțiunea de luptă s'a redus numai la lupte de artilerie. La apus de Sokul, trupe germane au luat cu asalt prima poziție dușmană pe o întindere de vreo 3 kilometri lărgime și au respins contraatacuri violente. Mai departe la nord situația e neschimbată.

Höfer, mareșal locot.

Abstracție făcând de o vie acțiune de artilerie și câteva lupte a unor detașamente mici, nui nimic important de semnalat din partea de nord a frontului. La armata generalului Linsingen, la vest de Sokul și la Zaturcsy durează lupte violente, victorioase pentru noi. Numărul prizonierilor s'a urcat dela 16 Iunie la 61 ofiteri, 11.097 soldați, iar pradă la 2 tunuri și 54 mitralieze. Situația la armata generalului conte Bothmer e neschimbată.

Șeful Statului major

— Biroul Wolff din Berlin anunță oficios: Soldații ruși din regimentele 209 și 210 și divizia 53 rusească, cari au fost prinși în luptele cu armata generalului Linsingen, declară că au primit porunca expresă, să nu ia prizonieri germani, ci să fie uciși toți fără excepție. Această mărturisire explică de ce comunicatul rusec dela 22 Iunie afirmă că trupele rusești nu cruță pe germani fiindcă aceștia folosesc proiectile explozive. Ori nu trebuie să dăm asigurări speciale că această afirmare e o minciună nedemnă.

— Ziarele rusești recunosc că situația armatei rusești în sectorul Stochod (Volinia) este gravă. Luptele de aci sânt o măsurare de puteri, fără pereche în istoria războaielor. »Rietș» spune că acolo germanii au scos ca din pământ armate, cu o rezezițiune uimitoare. Artileria lor grea e de un efect îngrozitor. Bătălia dela Verdun e o nimica toată față de luptele sângeroase dela Stochod.

— Un comunicat rus semioficios caută să liniștească opinia publică rusă că ofensiva nu mai face progrese. De acum înainte ofensiva nu poate înainta cu aceiaș rezezițiune, căci trebuie să se ia măsuri de transportarea răniților, prizonierilor, de a se împunătăți

căile de transport a proviziilor. Tinta ofensivei rusești nu e de a cuceri o rașe, ci de a slăbi și dacă e posibil de a înfrânge rezistența militară a dușmanului.

Din Balcan au sosit următoarele știri: Dela cartierul principal bulgar s'a dat un comunicat care anunță că situația pe frontul macedonean e neschimbată. Mici lupte de patrulare au avut loc pe întreg frontul și obicinuitul foc de artilerie în sectorul Vardar. Între localitățile Petka și Pałmiş, artileria noastră a risipit un batalion dușman. Aeroplane anglo-franceze au aruncat fără succes bombe asupra câmpiilor din valea Meta și între Porto-Logos și Tepedjik.

— Ententa a acordat un împrumut Greciei pentru a acoperi necesitățile urgente până la nouile alegeri.

— Regele Greciei a semnat eri decretul prin care se ordonă demobilizarea generală a forțelor de uscat și pe mare grecești. Zaimis a declarat ziaristilor că speră să scoată țara din încurcătură și să încredințeze frânele guvernului unui cabinet ieșit din alegeri libere parlamentare. Regele Greciei a declarat ambasadorului rus că a primit toate cererile Ententei pentru a scăpa poporul de pericolul foamei.

— Știri sosite din Salonic ziarului parizian »Journal» afirmă că focul artileriei bulgare se întinde tot mai mult și atinge regiunea între Korna și Borov. Bulgarii au ocupat definitiv fortul Theapetra.

Comunicatul lui Höfer anunță de pe frontul italian pe ziua de 26 Iunie.

Pentru a ne asigura de pînă libertate de acțiune, am scurtat în unele locuri frontul nostru în regiunea de atac între Brenta și Ets. Această mișcare s'a produs neobservată, neturburată de dușman, și fără pierderi. În Dolomiți, în Carintia și pe frontul ținutului de pe coastă luptele de artilerie continuă. Două din hidroplanele noastre au bombardat fortificațiile adriatice.

Höfer, mareșal locot.

— Comunicatul italian dela 24 Iunie, spune că trupele italiene au avansat liniilor lor în sectorul Pasubio, la apus până în valea Piazza, iar la nord-vest până la colțul văii de Pruchie. Un aeroplan austriac a fost doborât la sud de Görz.

— 38 deputați italieni s'au anunțat la desătearea în Cameră în jurul declarației noului guvern.

— Noul guvern italian, Boselli, cu ocazia constituirei sale a primit felicitări dela toți șefii de guvern din Rusia, Franța, Anglia, Belgia, Serbia, Japonia, Muntenegru.

## LUPTELE DIN APUS

— *Atacuri franceze contra nouilor pozițiuni germane respinse. — Inghiorțarea în Franța în urma biruințelor germane la Thiaumont și Fleury. — Politica Angliei contra Germaniei.*

Comunicatul german dela 26 Iunie anunță:

Acțiunea de luptă pe frontul nostru în spre apus fața de cel englez, și pe aripa nordică a armatei franceze, a fost importantă ca și în cele două zile din urmă. La apus de Mort Homme au eșuat atacuri dușmane de noapte în focul nostru de artilerie, și mitralieze. La dreapta rului Meuse, s'a terminat în spre seară un atac francez întreprins de forțe foarte puternice contra pozițiilor germane pe panta Froid de Terre — cu un eșec complet pentru francezi. Cu mari pierderi, ei au fost respinși din liniile noastre parte după o luptă corp la corp. O escadră de aeroplane germane a bombardat lagărul englez dela Pas, la răsărit de Doullens.

Șeful Statului major.

— Presa franceză ocupându-se de cucerirea fortului Thiaumont și satului Fleury de către germani — constată că ofensiva rusă n'a retras nici un soldat german dela Verdun. Dacă ofensiva engleză voiește să salveze încă Verdun, apoi trebuie să intervie acum. Ultimele forturi în jur de Verdun, Souville și Tavannes stau acum sub focul artileriei germane. Furia asalturilor infanteriei germane întrece orice închipuire omenească. »Intransigente« scrie: Soldații francezi cu furie în inimă trebuie să cedeze forței brutale germane, care e mai nimicitoare decât rezistența noastră supraomenească. Germanii stau acum numai un kilometru depărtare de ultima linie de apărare franceză dela Verdun.

— Ministrul englez al blocadelor, lordul Robert Cecil a declarat că blocada contra Germaniei arată efecte tot mai mari. Nici un vapor nu mai scapă de sub supravegherea flotei de blocadă. Exportul din Germania a dispărut cu totul cu excepția unei părți mici din producția farmaceutică pentru America. Nici un import direct în Germania nu se mai face. Mărfurile sînt adresate la mijlocitori neutri. Indată ce bănuim că sînt destinate pentru Germania, le confiscăm. În Olanda și Danemarca lăsăm să parvie un import de mărfuri care să nu depășească cantitatea importată în 1913. Din Norvegia Anglia a cumpărat toată cantitatea de pești pescuită. Așa că Germania nu-și poate procura alimente nici dela statele neutrale.

— Ministrul agriculturii englez Selborne a demisionat.

## Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele

— »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

## Știrile zilei

### Visurile mele

Pornite să infrunte destinul lor fatal,

Azi visurile mele se întorc din depărtare,

Invinse, singerate, în ritm de înmormântare...

Și se opresc în fața căminului natal!

Umil se nălță glasul lor tinăr, de cristal.

Și umbrele trudite răsar din inoțare

Și bat pe rind în poartă... mai tare... tot mai tare

Dar ciocnetul nu 'nvie tăcerea-i de meta!

Șin poarta care zace de vremuri ferecată,

S'așează, plâng și jalnic privirea lor mă cată,

Ca niște câini, ce-așteaptă în prag stăpânul lor...

Târziu s'au dus. Tăcerea în juru-mi iar se stringe

Și în urma lor trecutul apare gânditor,

Și șterge pragul, uned, ce l'au pătat cu sînge.

ION I. PĂVELESCU.

### Contele Tisza la monarh

Din Viena se anunță că împăratul rege a primit ieri la prinz pe prim ministrul ungar într-o audiență particulară mai lungă, cu care ocazie contele Tisza, a referat monarhului despre chestiunile la ordinea zilei. Cu trenul de seară, contele Tisza s'a întors la Budapesta.

### Mitropolitul Bucovinei la Bistrița

Correspondentul nostru din Bistrița ne scrie: În urma invaziunii rusești în Bucovina, I. P. S. Sa Mitropolitul Bucovinei, Vladimir de Repta, părăsind Cernăuțul, s'a stabilit la Bistrița. Odată cu înaltul prelat român, s'au refugiat în Bistrița și foarte mulți cărturari din Bucovina. (G.R.)

### A început secerișul

În regiunea Szabadka și Seghedin economii n'au mai așteptat ziua de sărbătoare Petru și Pavel, ci au început de pe acum secerișul — de oarece bucatele sînt foarte coapte în acele ținuturi.

### Refugiați din Bucovina în Oradea Mare

Eri au trecut prin Oradea-Mare mai multe trenuri cu refugiați din Bucovina. Comunitățile religioase au dat ajutoare refugiaților săraci, în bani și alimente. Refugiații erau în mare parte femei, copii și bătrâni.

### Post vacant de profesor la Institutul pedagog. român din Caransebeș

Pentru ocuparea postului de profesor la Institutul pedagogic gr. or. rom. din Caransebeș pentru Limba și literatura maghiară și germană ca obiecte principale, apoi limba și literatura română ca obiect secundar s'a deschide concurs

Beneficiile: Salar fundamental 1600 cor. Un adaus de scumpete revocabil de 60% la salariul fundamental. Dela definitivitate, primesc chirie 400 cor. Dreptul la cinci cincenale a 160 cor., scootindu-se aceasta dela definitivare. Aleșul profesor va fi înscris la fondul regnicolar de pesiune al statului. Competenții pot fi numai Români gr. or. și au să prezinte: Extras de botez. Atestat de maturitate. Absolutoriu dela universitate despre studii pedagogice sau filozofice. Eventuale atestate de cenzură. Atestat

despre eventuale servicii de până acuma. Se observă că profesorul ales are să suplinească și alte obiecte impuse de Conzistoriu.

### Pentru cruțarea hârtiei în Ungaria,

Mai mulți miniștrii au adresat circulări autorităților comunale, oficiilor și altor așezăminte ale statului, ca să renunțe la dispozițiile scrise, ci să ia dispoziții prin viu grai sau telefonic. Corespondența oficială să nu fie rezolvată pe coli speciale, ci pe reversul petițiilor. Rapoartele să fie redactate scurt și precis. Se rupe cu practica oficioasă veche, și se permite în acte oficiale și folosirea de jumătăți de coli de hârtie.

### Fugă din prisoare rusească

Infanteristul din honvezime Andrei Csani a fost prins de ruși în luptele grele din Bucovina în regiunea Boian-Toporonți. Dinsul s'a folosit însă de zăpăceala ce domnea atunci în lagărul rusec și încă în aceeași noapte a fugit din prisoare. A reușit să se strecoare prin pozițiile rusești și să fugă în Ungaria. La Dobrițin s'a prezentat la autoritățile militare, unde a fost din nou echipat și trimis la regimentul său. Rușii i-au luat cizmele și uniforma. Se vede că rușii au mare nevoie de încălțăminte.

### Dezertorul și primadonna

Din Oradea mare se anunță: Prima cântăreață dela Teatrul local, se mira cum în fiecare seară un necunoscut îi arunca pe scenă, din galerii un buchet de flori, în care se afla totdeauna și un pachetel cu bomboane fine. Curioasă să afle cine e modestul și anonimul adorator, dînsa rugase poliția să facă cercetări. Și în momentul când cetățeanul amoretat aruncă și seara trecută un astfel de buchet pe scenă, — patru mâini de poliști au pus mîna pe el. La poliție s'a descoperit că însulețitul amic al primadonnei, nu-i altul decât dezertorul Emerich Földesi care a fost odată arestat în Salonta mare pentru furt, — iar în Oradea mare fura găinele din curtea primarului, și din banii obținuți din vânzarea gănelor furate cumpăra flori și zaharicale pentru adorabila lui cântăreață.

### 79 copii omoriți la Karlsruhe de aeroplane franceze

Din orașul german Karlsruhe se anunță cu cătă lipsă de omenie au atacat aviatorii francezi acest oraș nelăntărit în ziua de Joi verde, când se făcea procesiuni religioase de copii pe stradă. 29 bombe au fost aruncate de aeroplanelor franceze. Au fost omorite 110 persoane, dintre cari 50 bărbați, 5 femei și 75 copii. Rănite au fost 147 persoane, printre cari 48 bărbați, 20 femei și 79 copii. Două aeroplane franceze cari au bombardat Karlsruhe au fost doborîte, iar aviatorii 2 englezi și 2 francezi au fost prinși și internați la Strassburg.

### O mamă criminală

În comuna Frudnik, în Silezia, țărăncă Vilma Sentner, al cărei soț e pe câmpul de luptă, a omorât în chip bestial cei trei copii ai ei. În timp ce copiii dormeau, mama criminală a turnat spirit și petrol peste paturile lor și le-a dat foc. A închis apoi ușa și a plecat. Când vecinii au observat focul, eră deja prea târziu, copii erau morți. Mama bestială a fost prinsă. Dînsa a declarat că a avut relații cu 'n bărbat și de teamă că copii vor trăda păcatul ei, părintelui când se va întoarce de pe câmpul de luptă, s'a decis să-i înădure.

## Cum își bate joc un scriitor rus de luxul femeilor și de hoțiile bărbaților din Rusia

Ziaristul rus Dorosevici, revoltat de luxul coabelor din Moscova, publică o satiră foarte mușcătoare la adresa luxului — și pune pe o damă »plăcută din toate punctele de vedere« să vorbească astfel despre lux:

— Strigați contra luxului, onorați domni, spune dama »plăcută din toate punctele de vedere«, dar eu strigătul domniilor voastre, imi faceți impresia acelor pompieri cari în timpul unui incendiu caută să alunge fumul în loc să stingă focul. Oare e o nenorocire că noi femeile aruncăm banii sau e nenorocirea în faptul că bărbații noștri îi câștigă prea ușor? — Nenorocirea nu este în risipa noastră, ci în hoțiile bărbaților noștri! Fură în toate: și la carne și la zahăr și la manufacturi și la tăpile de carton pentru cizmele soldaților! Ei fură, iar noi transformăm banii în briliante, rochi, blănuri, batist și dantele! Și bine facem! Ei fură, iar noi îndreptăm puțin răul care iese din furturile lor. Noi dăm de lucru cu luxul nostru la mii și mii de lucrători și negustori.

La urma urmelor după părerea »damei plăcute din toate punctele de vedere« luxul femeilor dezvăluie în cel mai sincer mod conduita domnilor cari au furat.

»Eu intru cu bărbatul meu în teatru și din cap până la ghetete persoana mea spune:

— Bărbatul meu este un tilhar! Briliantele din urechile mele țipă!

— Bărbatul ei este un hoț!

Fusia mea »jupe zouave« șuşue:

— Hoț, hoț, pe onoarea mea că e hoț! Ghetetele mele spun:

— E hoț, dacă nevasta lui ne-a putut cumpăra!

Păcat că nu este moda să purtăm tocurile de ghetete în briliante, căci și ele ar striga:

— Sărți pe el, bărbatul acestei femei e hoț!

Au venit vremurile de apoi:

— Când oamenii nu se mai revoltă, dar au început să se revolte tocurile dela ghetete.

## Mobilizarea elefanților Franței

Din presa franceză aflăm, că toți elefanții din menajeriile și circurile franceze au fost mobilizați, pentru a înlocui caii și alte vite la munca câmpului. Aceiași presă, relevă că și germanii folosesc elefanții, dar pentru transportarea tinerilor grele.

## Pentru Părinți!

La încheierea anului școlar părinții, cari nu pot lăsa copii lor la studii, ci îi dau pe la meserii, comerț și alte locuri, nu pot ști dela sate, că unde anume să-și trimeată copii lor la învățătură, astfel mă voi interesa eu de această cauză și din bunăvoință voi da părinților informații, având numai a se alătura mărci postale pentru răspuns. Până acum sunt locuri la următoarele meserii: măsar, brutar, tinichigiu, călăugar, compactor, croitor, tăbăcar. La comerț: băcănie, sticlărie, manufactură, ferărie, pielărie.

Totdeodată subscrisul se recomandă și ca mijlocitor la cumpărarea și vânzarea de case, pământuri, vii, grădini, prăvălii și altele.

Pentru orice informații este a se adresa cu încredere la Nicolae Jugănar, Ugoș, str. Tunei nr. 6.

## Noile proiecte de impozite

Guvernul ungar a prezentat Parlamentului nu mai puțin decât 8 proiecte de impozite, parte cu scop de a urca impozitele existente, parte cu scop de a crea altele noi. Intre aceste proiecte, două din ele și anume cel privitor la impozitul asupra averii și cel la impozitul asupra câștigului de război, sunt proiecte cu totul noi. Celelalte și anume: proiectele referitoare la impozitul asupra venitului, impozitul de câștig al întreprinderilor obligate la publicitate, impozitul de câștig clasa III, impozitul de timbru și competențe, impozitul asupra spiritului și impozitul asupra tutunului din străinătate, sunt tot proiecte cari au de scop creșterea veniturilor statului cu mult mai mult decât până acum. Ținta finală a tuturor acestor proiecte este să se poată produce suma necesară pentru plățile cametelor la împrumuturile de război. În general se proiectează ca din impozitul asupra spiritului și tutunului să încurgă în visteria statului un plus de venit față de trecut de 120 milioane. din impozitul de venit alte 35 milioane, din cel de avere 25 milioane, din cel de câștig al societăților obligate la publicitate 36 milioane, din impozitul de timbre și competențe un plus de venit de 33 milioane, etc.

De data aceasta, în proiectele, de care vorbim se introduce inovațiuni, menite a contribui cât mai mult la împărțirea justă, mai justă ca până acum a nouilor sarcine publice. Astfel între altele se admite principiul progresivității, care iese în deosebi la iveală la impozitele de venit, de câștig de război și la cel de avere.

Din proiectele prezentate de ministrul de finanțe, pe noi ne interesează cu deosebire proiectele cu privire la impozitul de venit, cel de avere, cel de câștig de război și cel al societăților obligate la publicitate. Cu acestea dorim să ne ocupăm.

Acest impozit nu este nou. El se cuprinde deja în articolul de lege X din 1909, din legile de impozite ale lui Wekerle, cum și în articolul de lege LIII din 1912. Prin noul proiect, prezentat de actualul ministru de finanțe, impozitul de venit va intra în vigoare cu unele modificări cu începere dela 1 Ianuarie 1917..

În parte, impozitul asupra venitului a fost în vigoare și pe anii 1915—16, însă numai pentru contribuabilii cu venituri de peste 20.000 c. Sumele încasate sub acest titlu au fost întrebuintate în scopul ajutoarelor de război.

Noul proiect intenționează să introducă impozitul de venit în mod definitiv și stabil, asupra tuturor contribuabililor, al căror venit trece peste suma de cor. 10.000. Dispozițiunile acestei noi legi nu se vor extinde însă asupra persoanelor juridice, numite în art. de lege X din 1909, § 1, pp. 5, 6 și 9 și cari sunt: societățile pe acții, reuniunile, societățile de asigurare municipale, bisericile, etc. Aceste din urmă vor fi deci scutite de impozitul de venit.

Sumele, ce se vor încasa din noul impozit nu se vor mai întrebuinta toate pentru scopul ajutoarelor de război, ci numai o sumă corespunzătoare cu cea încasată până acum din veniturile de peste 20.000 cor. Surplusul se va folosi întreg pentru celelalte scopuri ale statului.

Noul impozit de venit este conceput pe bază progresivă. El se începe la un venit de 10.000 coroane cu 2.9% și-și ajunge maximum la venitele de 120.000 cor. și mai mari, cari rămân însă sarcinate cu un impozit de 5%.

Ca venit se socotesc toate veniturile, pe cari

le are cineva din patrie sau străinătate, indiferent, că sunt supuse sau libere de alte impozite. Proiectul nu face deosebire nici în ce privește venitele rezultate din muncă și între cele provenite din avere, ci le ia în considerare pe toate, fără excepție. Din venitele considerate în totalitatea lor se admite a se subtrage sumele plătite ca dări directe și suplimentare, donațiunile benevole de război, spesele de regie și întreținere la întreprinderi și realități, cum și dobânzile de datorii, premiile de asigurare asupra vieții până la 200 resp. 400 cor. etc.

La acest loc amintim, că funcționarii publici pentru veniturile lor din relațiile de serviciu (salare, etc.) nu cad sub impozitul de venit. Funcționarii privați însă numai în cazul dacă venitele lor de această natură nu trec peste 10.000 coroane anual. (»R. E.«)

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțu.  
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

## Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în război.

Broșura este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

### I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

### II. Ingrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițerii cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul împlinirii datoriilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

### III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, spesele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate aceste se cuprind și într'un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadeții și stegarii căzuți în război, și spesele de educațiu-

Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșura se pun întrebări și se dau răspunsuri întelegătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate căpăta dela

Administrația ziarului

»Foaia Poporului Român«

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36